

Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algıları: Bir Metaforik Çalışma

Fatih YILMAZ¹, Selin GÖÇEN² & Ferat YILMAZ³

Özet: Bu çalışmanın temel amacı, öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesidir. Araştırma verileri, 2011-2012 güz döneminde Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü 5 farklı ana bilim dalında öğrenim gören 370 öğretmen adayından elde edilmiştir. Araştırma verileri açık uçlu sorulardan anket formları aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Öğretmen adayları, öğretmen kavramını anne-baba, aile, bahçıvan, rehber, ışık, çoban gibi metaforlarla açıklamıştır. Öğretmen adaylarının oluşturduğu metaforlar şekillendirici, yol gösterici, bilgi kaynağı, statüsüz, esnek, model ve kutsal bir iş yapan öğretmen kategorileri altında toplanmıştır. Öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar temel alındığında, öğretmen kavramının birden fazla ve birbirinden farklı metaforla açıklandığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Metafor, öğretmen adayı, öğretmen.

Abstract: Pre-service Teachers' Perceptions of the Concept of Teacher: A Metaphoric Study. The main purpose of this study is to determine teacher candidates' mental images about concept of teacher via metaphors. This research was carried out by participating of 370 teacher candidates studying at Dicle University Ziya Gokalp Education Faculty Department of Primary Education, in 2011-2012 academic year. The research data were collected by an open-ended questionnaire Descriptive analysis technique which is a qualitative research method were used to analyze the data. Teacher candidates explained the concept of teacher via some metaphors such as parent, family, gardener, guide, light and shepherd. The metaphors created by teacher candidates collected under categories of reshaping, guiding, information source, not prestigious, flexible, model teacher and the teacher who has got a holy profession. Based on metaphors created by teacher candidates, it is seen that profession of teaching is explained with more than one and different metaphors.

Key Words: Metaphor, teacher candidate, teacher.

Giriş

Genelde zihinsel bir olgu olarak algılanan kavramlar, günlük eylemlerimizi ve düşüncelerimizi tüm detaylarına kadar yönlendiren tasarımlardır. Kavramlar ne algıladığımızı, kendimizi dünya içerisinde nereye konumlandığımızı ve diğer insanlarla kurduğumuz ilişkileri de etkilemektedir. Bu yüzden kavramsal sistemimiz, günlük gerçeklerimizi belirlemede merkezi bir rol oynamaktadır. Kavramsal sistemimizin büyük oranda metaforik olduğu düşünülürse, düşünme biçimimiz, deneyimlerimiz ve her gün yaptıklarımızın da metaforlarla ilgili olduğu söylenebilir (Lakoff ve Johnson, 1980:103). Metafor kelimesi Yunanca “meta” (değişmek) ve “pherein” (aktarmak) kelimelerinin bir araya gelmesiyle oluşan “metapherein” kelimesinden gelmektedir (Levine, 2005:172). Palmquist'e (2001:24) göre metafor, iki nesne ya da kavram arasında, benzerlik ve farklılıkları kıyaslama ve birine ait deneyimi diğerine aktarma yoluyla, ilişki kurularak oluşturulan mecazi bir yapıdır. Guerrero ve Villamil (2002:95) ise metaforu, bir alana ait karmaşık yapıları anlatmak ve bu yapıları anlamayı kolaylaştıracak bilgileri bu yapıya yansıtmak için kullanılan araçlar olarak tanımlamaktadır. Metaforun kendi tanımlamaları bile, “yeni şişede eski şarap”, “daha çok gelir elde etmek için ikinci iş yapmak”, “aynı anda yapılan iki evlilik” gibi metaforik ifadelerle de yapılabilmektedir (Yob, 2003:128).

Metafor, zihinsel olarak güçlü bir modeldir. Çünkü metafor yoluyla, benzeşik olmayan iki olgu arasında ilişki kurularak, belli bir zihinsel şema, başka bir zihinsel şema üzerine yansıtılır. Bu şekilde metaforlar, bir bireyin zihninin belli bir kavrayış biçiminden başka bir anlayış biçimine hareket etmesini sağlar (Saban, 2008a:424).

Bir metaforda, temel olarak iki kavram bulunmaktadır. Bunlardan biri kaynak kavram, diğeri ise hedef kavramdır (Forceville, 2002). Hedef kavram, açıklanmak istenen, kişinin yabancı olduğu kavram iken;

¹ Fatih Yılmaz, Yard. Doç., Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, fatih.yilmaz@dicle.edu.tr

² Selin Göçen, Arş. Gör., Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, selingocen@gmail.com

³ Ferat Yılmaz, Arş. Gör. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, yilmazferat@hotmail.com

kaynak kavram, hedef kavramı açıklamak için hedef kavramla ortak özelliklerinden yararlandığımız kavramdır. Saban'a göre (2008b:461) kaynak kavram, metaforun konusunu farklı bir bakış açısıyla anlamada ve açıklamada zihinsel bir "filtre" ya da "süzgeç" işlevi görür.

Çeşitli amaçlara hizmet eden metaforlar, kimi zaman, eğitim-öğretim ortamlarını zenginleştirmek için kullanılabilen, formal öğrenmelerde karmaşık kavram ve olguların, benzetme yoluyla bilinen kavramlarla anlatılması biçiminde karşımıza çıkmaktadır (Geçit ve Gençer, 2011:2). Metaforların, özellikle, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımıyla yakından bir ilişkisi bulunmaktadır (Semerci, 2007:141). Çünkü yeni bir metaforun eylemlerimize temel teşkil eden kavram sistemimize girmesi, yeni bilgiler edinmemizi, eski bilgileri yeniden yapılandırmamızı, kavram sistemimizi ve eylemlerimizi değiştirmemizi sağlar. Bu yönüyle metafor, toplumlar, gruplar ve bireyler için öğrenmede ve bilgiyi yeniden düzenlemede oldukça etkilidir (Cameron, 1996:61-62; Çetin ve Evcim, 2009:195). Bu yüzden, işlem öncesi dönemde gelişmeye başlayan metaforlar (Güven ve Güven, 2009:504), okul öncesi dönemden başlanarak tüm eğitim kademelerinde kullanılmalıdır.

Metaforların kullanılma amaçlarından biri de, bir kavram ya da olgunun nasıl algılandığını ortaya koymaktır (Aydın, 2011:26). Son zamanlarda, metafor yoluyla açıklanmaya çalışılan kavramlardan biri de "öğretmen" kavramıdır. Ülkemizde öğretmenlik mesleğinin yasal konumu 1739 sayılı Milli Eğitimin Temel Kanunu'nun 43. maddesi ile düzenlenmiştir. Bu maddede öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir uzmanlık mesleği olarak ifade bulmuşsa da bu mesleğin gerçekte nasıl algılandığına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Çünkü herkesin öğrenim yaşamında etkilendiği öğretmenleri vardır. Bu öğretmenler; kişilikleri, davranışları, ders anlatma yaklaşımları ve benzeri yönlerden bizde iz bırakmışlardır. Bu izler ve bu izlerin yanında sahip olduğumuz pedagojik bilgiler ile alan yazınla olan ilişkimiz, bizim öğretmenlik mesleğine ilişkin algı, değer, inanç ve ilkelerimizi şekillendirmektedir (Erden, 1998:38; Gillis ve Johnson, 2002:37-41). Ayrıca, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin düşünceleri, onların ileride nasıl bir öğretmen olmak istediklerini ortaya koyabilir. Bu anlamda öğretmen adaylarının "öğretmen algılarının" incelenmesi, onların bu mesleğe olan tutumlarını ortaya koyacak olması ve bu mesleğe ilişkin yanlış öğrenmelerinin düzeltilmesi açısından önemli görülmektedir (Oğuz, 2009, s.182; Mahlios ve Maxson, 1998). Öğretmenlik formasyonunu ilk kez alanlar, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları geçmiş yaşantıları ile sınırlı olmakta ve informel gözlemlere dayanmaktadır. Ancak bireyler öğretmenlik formasyonu aldıktan sonra mesleğe yönelik tutumları değişmekte ve mesleğe farklı bir bakış açısıyla bakabilme olanağına kavuşmaktadırlar. Bu doğrultuda kullanılacak metaforlar, kişilerin öğretmenlik mesleğiyle ilgili tecrübelerini, tutumlarını, algılarını ve bu alanda kendilerini nereye konumlandığını belirlememize yardımcı olabilir.

Alan yazına genel olarak bakıldığında, öğretmenlerle ilgili yapılan metafor çalışmalarının bir kısmının genel olarak "öğretmenlik" olgusunu ele aldığı (Oxford vd., 1998; Ocak ve Gündüz, 2006; Saban, Koçbeker ve Saban, 2006; Zhao, Coombs ve Zhou, 2009), bir kısmının ise branş öğretmenlerine yönelik (Nikitina ve Furuoka, 2008; Oğuz, 2009; Ünal ve Ünal, 2010; Afacan, 2011) olarak hazırlandığı görülmektedir. Bununla birlikte, alan yazında ilköğretim öğrencilerinin öğretmen algılarını (Oflaz, 2011) ve öğretmen ve yöneticilerin (Cerit, 2008; Taşdemir ve Taşdemir, 2011) öğretmen kavramını nasıl algıladıklarını betimleyen çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmada ise metaforlar, öğretmen adaylarının genel olarak "öğretmen" kavramına ilişkin algılarını ortaya koymak amacıyla kullanılmıştır. Günümüzde öğretmene yüklenen anlamlara bakıldığında öğretme-öğrenme süreçlerini örgütleyebilen, etkili ve nitelikli bir yönetici, rehber ve gözlemci özelliklerine vurgu yapılmaktadır. Öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlilikleri kazanabilmeleri, onların iyi bir eğitimden geçmelerinin yanı sıra, görev ve sorumluluklarını tam anlamıyla yerine getirebilecekleri inancına sahip olmaları da beklenmektedir. Metaforlar bu inanca yüklenen anlamları ortaya koymada önemli bir araç olarak kabul görmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, öğretmen adaylarının öğretmenlik kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeleri metaforlar aracılığıyla belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Öğretmen adayları öğretmen kavramını hangi metaforlarla özdeşleştirmektedirler?
- Öğretmen adayları, öğretmen kavramıyla özdeşleştirdikleri metaforları nasıl tanımlamaktadırlar?

Yöntem**Araştırmanın Modeli**

Bu araştırma, var olan durumu olduğu gibi ortaya koymayı amaçladığından betimsel nitelik taşımaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır.

Katılımcılar

Bu araştırma, 2011-2012 öğretim yılında, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümünde öğrenim gören 370 öğretmen adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların seçiminde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemindeki temel anlayış, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2006:112). Bu araştırmadaki temel ölçüt, araştırmaya katılan katılımcıların birinci sınıfta öğrenim görüyor olmaları ve öğretmenlik meslek bilgisine ilişkin ilk kez bir ders alıyor olmalarıdır. Bu araştırmada böyle bir ölçütün belirlenmesinin nedeni, öğretmen adaylarının eğitim fakültesine başlarken sahip oldukları öğretmen algılarının -girdi bağlamında- tespit edilmesidir. Katılımcıların birinci sınıfta öğrenim görenler arasından seçilmesinin bir diğer nedeni ise, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını olumlu ya da olumsuz anlamda etkileyecek bir durumla henüz karşılaşmamış oldukları varsayımdır. Çünkü sınıf düzeyi artıca öğretmenlik mesleğine ilişkin alınan dersler artmakta ve mesleğe yönelik olumlu ya da olumsuz tutumlar gelişebilmektedir. Öğretmen adaylarının ortaya koydukları olumsuz tutumlar, uygulayıcılara sınıf düzeyleri ilerledikçe, farklı öğretimsel ve eğitsel uygulamalarla düzeltme olanağı sağlayabilecektir. Katılımcılara ilişkin özellikler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Özellikleri

Değişken		(f)	(%)
Cinsiyet	Kadın	199	53,8
	Erkek	171	46,2
Yaş	17-20	283	76,5
	21-23	77	20,8
	24 ve üzeri	10	2,7
Bölüm	Sınıf öğretmenliği	131	35,4
	Sosyal bilgiler öğretmenliği	106	28,6
	Fen bilgisi öğretmenliği	65	17,6
	Okul öncesi öğretmenliği	38	10,3
	İlköğretim matematik öğretmenliği	30	8,1
Toplam		370	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi katılımcıların %53,8’i kadın; %46,2’si erkektir. Katılımcıların %76,5’inin 17-20 yaş; %20,8’inin 21-23 yaş ve %2,7’sinin 27 ve üzeri yaşta oldukları görülmektedir. Öğretmen adaylarının %35,4’ü Sınıf Öğretmenliği, %28,6’sı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, %17,6’sı Fen Bilgisi Öğretmenliği, %10,3’ü Okul Öncesi Öğretmenliği ve %8,1’i İlköğretim Matematik Öğretmenliğinde öğrenim görmektedir. Sınıf öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde öğrenim gören aday sayısının diğer anabilim dallarına göre daha fazla olmasının temel nedeni bu anabilim dallarında dört şubenin olmasıdır. Bu anabilim dallarında birinci ve ikinci öğretim programlarının varlığı da sayıyı artırmaktadır. Fen Bilgisi, Okul Öncesi ve İlköğretim Matematik Öğretmenliği anabilim dallarında ise birer şube bulunmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin metaforlarını belirlemek için iki aşamalı bir form kullanılmıştır. Birinci aşamada, öğretmen adaylarından, öğretmen kavramını hangi metaforla ilişkilendirdiklerini belirlemek için “Öğretmen.....gibidir.” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. İkinci aşamada ise öğretmen adaylarının öğretmen kavramıyla ilişkilendirdikleri metaforu açıklamaları amacıyla “Çünkü.....” kelimesi ile başlayan bölümü ayrıntılı olarak doldurmaları istenmiştir. Böyle bir yaklaşımın kullanılmasındaki temel amaç, öğretmen adaylarının kendi el yazılarıyla yazdıkları formları birer doküman olarak kabul edip, araştırmada temel veri toplama aracı olarak bu formları kullanmaktır. Formun geliştirilmesi sürecinde alandan uzman (eğitim bilimleri alanında çalışan) 9 öğretim elemanından görüş alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda “öğretmenlik.....gibidir.” ifadesi öğretmenlik kavramına farklı anlamlar yüklenebileceği için öğretmenlik yerine öğretmen kavramının kullanılmasının daha doğru olacağı biçiminde uzmanlar tarafından görüşü belirtilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda düzeltmeler yapıldıktan sonra son şekli verilen form öğretmen adaylarına uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Öğretmen adaylarından toplanan veriler aşağıdaki aşamalar gözetilerek analiz edilmiştir:

Nitel verilerin analizi: Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların analizinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Betimsel analiz, toplanan verinin özgün biçimine olabildiğince bağlı kalınarak ve gerektiğinde araştırmaya katılan bireylerin söylediklerinden doğrudan alıntı yaparak verilerin okuyucuya sunulmasıdır (Wolcott, 1994). Betimsel analiz daha çok araştırmının kavramsal yapısının önceden açık biçimde belirlendiği araştırmalarda kullanılır (Strauss ve Corbin, 1990). Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan betimlemeler açıklanır ve yorumlanır. Görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini açıkça yansıtabilmek için ise sıklıkla alıntılara yer verilir. İçerik analizinde ise amaç, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır. (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 224-227,). Bu temel anlayışa bağlı kalınarak betimsel analiz yaklaşımı benimsenerek, araştırmının kavramsal yapısı belirlenmiş, katılımcıların ilgili metafora ilişkin düşüncelerinden doğrudan alıntılara yapılarak, metafor desteklenmiştir.

Metaforların oluşturulması: Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin oluşturduğu metaforlar belirlenerek, bir metafor tablosu oluşturulmuştur. 396 öğretmen adayı ile yapılan çalışmada, 26 öğretmen adayının oluşturduğu metafor, uygun olmadığı ya da tam olarak anlaşılmadığı için kapsam dışı bırakılmıştır. 370 öğretmen adayının oluşturduğu metaforlar araştırmacılar tarafından kategorize edilmiş ve metafor tablosuna eklenmiştir. Metafor tablosundaki metaforlar ve kategoriler araştırmacılar tarafından ortak kabul edilen ve üzerinde uzlaşılan metafor ve kategorilerdir. Oluşturulan kategoriler ve metaforlar araştırmacılar tarafından yeniden düzenlenmiş ve yorumlanarak okuyucuya sunulmuştur.

Kategorilerin oluşturulması: Bu aşamada, temel olarak katılımcılar tarafından oluşturulan metaforlar, öğretmen kavramına ilişkin sahip oldukları ortak özellikler bakımından incelenmiştir. Daha önce oluşturulan metafor tablosuna bağlı kalınarak 7 temel kategori oluşturulmuş ve katılımcılar tarafından oluşturulan metaforların, hangi kategoriler altında yer alacağı belirlenmiştir. Katılımcıların belirledikleri bazı metaforlar, herhangi bir kategoriye uygun düşmediği için araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Bazı metaforlara (*anne-baba, aile, bahçıvan gibi*) da birden fazla anlam yüklendiğinden, bu metaforlar, yüklenen anlama bağlı kalınarak ilgili kategoriye eklenmiş ve doğrudan alıntılarla metaforlar ve kategoriler arasındaki ilişki ortaya konmuştur. Ayrıca kategorilere ilişkin ortaya çıkan metaforların yüzde ve frekans hesaplamalarında SPSS 15.0 istatistik paket programından yararlanılmıştır.

Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması: Toplanan verilerin ayrıntılı bir şekilde rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklamayı nitel bir araştırmada geçerliliğin önemli ölçütleri arasında yer almaktadır (Yıldırım, 2010:81-82). Bu araştırmının geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla iki temel işlem gerçekleştirilmiştir. Öncelikle, geçerliliği sağlamak için veri analiz süreci ayrıntılı bir biçimde açıklanmış, elde edilen tüm veriler, bulgularda, hem nicel hem de nitel olarak bir arada verilmiştir. Daha sonra ise güvenilirliği sağlamak için oluşturulan metafor tablosu ile tema ve kategoriler 3 uzman görüşüne sunulmuş ve karşılaştırılmış, karşılaştırmalarda görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek araştırmının güvenilirliği Miles ve Huberman'ın (1994:64) formülü (Güvenirlik = görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmının güvenilirlik hesaplaması sonucu %93'tür. Yine Miles ve Huberman'a (1994:64) göre nitel araştırmalarda %90 ve üzeri araştırmacı ve uzman görüşü birliği sağlanıyorsa, çalışma güvenilir kabul edilmektedir. Bu durumda, bu çalışmanın güvenilir olduğu söylenebilir.

Bulgu ve Yorumlar

Araştırmada elde edilen bulgular, amaçlarda belirlenen sıra temel alınarak verilmiştir.

Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin oluşturdukları imgesel metaforlar

Araştırmada öğretmen adaylarına, öğretmen kavramıyla imgesel olarak özdeşleştirdikleri metaforlar sorulmuştur. Öğretmen adaylarının özdeşleştirdikleri öğretmen metaforları, Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2'de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının öğretmen kavramını 141 imgesel metaforla özdeşleştirdiği ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının öğretmen kavramını en çok "anne-baba (34), bahçıvan (23), anne (21), rehber (21), aile (14), ışık (10), ağaç (9), heykeltıraş (9), pusula (8), çiftçi (7) ve yaşam (7)" metaforlarıyla özdeşleştirdiği görülmektedir. Bununla birlikte öğretmen adayları, öğretmen kavramını "sosyal sigorta, asgari ücretli, aslan terbiyecisi, beyaz eşya, bozuk plak, değersiz eşya, dizi, inşaat işçisi, yeni doğan bebek, şüpheli paket" gibi metaforlarla da özdeşleştirmiştir.

Öğretmen adaylarının öğretmen kavramını aile, çoban, ışık, yol gösterici, rehber gibi metaforlarla özdeşleştirmelerinden yola çıkılarak, öğretmenlik mesleğinin eğitsel yönünün ön plana çıkarıldığı söylenebilir. Yine asgari ücretli, inşaat işçisi, gönüllü, statüsüz insan gibi metaforlar ise öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsü ile ilişkilendirilebilir.

Tablo 2: Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforlar

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Ağaç	9	Fener	6	Müzik	1
Aile	14	Fotoğraf	1	Odun	1
Altın bir beyin	1	Futbol	1	Okyanus	1
Anahtar	1	Gelecek	5	Öğrenci	1
Anayasanın ilk üç maddesi	1	Gönüllü	1	Ön teker	1
Anne	21	Gözlük	1	Örnek	1
Anne-baba	34	Güneş	4	Özveri	4
Arı	2	Halife	1	Papatya	1
Arkadaş	2	Hazine	2	Para kazanma aracı	1
Asgari ücretli	1	Heykeltıraş	9	Peygamber	2
Aslan	1	Işık	10	Projeksiyon	1
Aslan terbiyecisi	1	İnşaat işçisi	1	Pusula	8
Aşçı	3	İnternet	1	Rehber	21
Aşk	2	İşkence gören kişi	1	Ressam	3
Atom	1	İşlev	1	Robot	1
Ay	2	Kağıt	1	Sabır	1
Ayna	4	Kahraman	2	Sadakat	1
Baba	4	Kâinatın yaratıcısı	1	Sahabe	1
Bahçıvan	23	Kanal	1	Sevgi	3
Bakıcı	1	Kandil	1	Silgi	2
Bekçi	1	Kapı	1	Sosyal sigorta	1
Beyaz eşya	1	Kaptan	1	Sözlük	1
Bilgi kaynağı	1	Kardelen	1	Statüsüz bir insan	2
Bilgisayar	4	Kasetçalar	1	Su	5
Binanın temeli	3	Keşke	1	Şüpheli paket	1
Bitki	1	Kitap	5	Tarla	1
Boya fırçası	1	Kolon	1	Teknik direktör	2
Bozuk plak	1	Köle	1	Televizyon	1
Bukalemun	2	Kurban	1	Toplumun yapı taşı	1
Cami	1	Kurum	1	Toprak	1
Ceylan	1	Kutsal bir varlık	5	Tükenmez kalem	1
Çiçek	2	Kuyumcu	1	Urfâ isotu	1
Çiftçi	7	Kültür aktarıcısı	1	Usta	2
Çoban	4	Küp	1	Üstün bir kişi	1
Davul sesi	1	Kütüphane	2	Vitamin	1
Değersiz eşya	1	Lamba	1	Yağmur	1
Deniz feneri	1	Lider	2	Yan gelip yatan bir insan	1
Diş doktoru	1	Maden mühendisi	3	Yarış pisti	1
Dizi	1	Makine	3	Yaşam	7
Dost	2	Marangoz	2	Yaşam koçu	1
Duyu organı	1	Melek	3	Yazar	3
Dünya	1	Memur	1	Yeni doğan bebek	1
Eğitmen	2	Menderes	1	Yıldız	1
El feneri	1	Meşale	2	Yol haritası	1
Elçi	1	Mimar	1	Yolcu	1
Elmas	1	Motor	1	Yönetmen	1
Emekliliğini bekleyen süpermen	1	Mum	4	Zincirin ilk halkası	1
				Toplam	370

Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarına Yönelik Olarak Oluşturulan Kategoriler
Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar kategorileştirilerek Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Öğretmen Kavramına İlişkin Oluşturulan Kategoriler

Kategori	f	%
Şekillendirici Öğretmen	117	31,62
Yol Gösterici Öğretmen	117	31,62
Bilgi Kaynağı Olan Öğretmen	57	15,41
Statüsü Olmayan Öğretmen	25	6,76
Esnek Öğretmen	20	5,41
Model Olan Öğretmen	20	5,41
Kutsal Bir İş Yapan Öğretmen	14	3,78
Toplam	370	100

Tablo 3'e göre öğretmen adayları tarafından oluşturulan metaforlar, 7 kategori altında toplanmıştır. Öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforların %31,62'sinin şekillendirici öğretmen, %31,62'sinin yol

gösterici öğretmen, %15,41'inin bilgi kaynağı olan öğretmen, %6,76'sının statüsü olmayan öğretmen, %5,41'inin esnek öğretmen, %5,41'inin model olan öğretmen ve %3,78'inin kutsal bir iş yapan öğretmen kategorileri altında yer aldığı görülmektedir.

Öğretmenlik mesleğinin, öğretmen adayları tarafından şekillendirici, yol gösterici ve bilginin kaynağı olarak görüldüğü söylenebilir. Ancak, statüsü olmayan öğretmen kategorisi altında oluşturulan metaforlar, toplumun öğretmen kavramına bakışının yansıması olarak ifade edilebilir.

Öğretmen adayları, Şekillendirici Öğretmen Kategorisi altında 117 metafor oluşturmuştur. Bu metaforlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Şekillendirici Öğretmen Kategorisi

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Ağaç	2	Elçi	1	Marangoz	2
Aile	4	Elmas	1	Motor	1
Anne	9	Fener	1	Müzik	1
Anne-baba	13	Gelecek	3	Özveri	1
Aslan terbiyecisi	1	Gönüllü	1	Rehber	1
Aşçı	3	Güneş	1	Ressam	3
Atom	1	Heykeltıraş	8	Sevgi	1
Baba	3	İnşaat işçisi	1	Silgi	1
Bahçıvan	18	İşlev	1	Su	2
Bakıcı	1	Kâinatın yaratıcısı	1	Televizyon	1
Binanın temeli	2	Kitap	1	Toplumun yapı taşı	1
Boya fırçası	1	Kolon	1	Toprak	1
Cami	1	Kurum	1	Usta	2
Çiftçi	6	Kuyumcu	1	Yaşam	1
Dost	1	Maden mühendisi	3	Yazar	3
Eğitmen	1	Makine	1	Zincirin ilk halkası	1
				Toplam	117

Tablo 4'te görüldüğü gibi şekillendirici öğretmen kategorisi altında toplanan metaforların 18'i bahçıvan, 13'ü anne-baba, 9'u anne, 8'i heykeltıraş ve 6'sı çiftçi metaforudur.

Öğretmen adayları tarafından oluşturulan metaforlarda, öğretmenlik mesleğinin bireyleri biçimlendiren, onlara yön veren özelliklere sahip bir meslek olarak algılandığı söylenebilir. Öğretmen adaylarının bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Nasıl bir filiz toprağa atıldığında küçük gelişmemiş bir haldeyse çocuklar da ilkokula başladığında hiçbir şeyin farkında değildirler. Bir bahçıvan o filizi sular, ilgilenir büyüyip ağaç olmasını, meyve vermesini sağlar. Öğretmen de o çocuğu hem eğitir, hem de ona hayatla ilgili şeyler öğretir ve onun da yıllar sonra meyve vermesine yardımcı olur. Onun iyi bir insan, bilgili başarılı bir birey olmasında katkı sahibi olur. O bireyin topluma katkısı olmasında rol sahibi olur" (Sınıf öğretmenliği öğretmen adayı, bahçıvan metaforu).

"Yoğurduğu hamura emek verir. Ona istediği şekli verebilir. Oyun hamuru gibi yani. Eğer hamuru önemsemese ve başından savar gibi tandıra atıp bırakırsa, o ekmek tandırda yanar. Öğretmen de bunun gibi öğrenciyle ilgilenmeyip onu başından atmaya çalışırsa öğrenci sistemden nefret etmeye başlar. Etrafına karamsar bakar; bir nevi yanan ekmek gibi. Ama bir anne düşünün ki hamuru tandıra attığında onu başında bekleyen. Elbet aradan bozuk olan ekmek çıkar ama istisnalar kaideyi bozamaz. Şimdi bunu öğretmenliğe indirgersek öğretmen öğrencilerine ne kadar sevgi gözetirse o kadar saygı görür ve öğrenci tıpkı o mis gibi kokan ekmek gibi dışarıya ve sisteme olumlu gözle bakar. Yani her şey öğretmenin elinde, tıpkı hamurun kendini yoğuran ellerin arasında alacağı şekil gibi" (Fen bilgisi öğretmen adayı, anne-metaforu).

"Öğretmenler ilkokulda tohumlarını toprağa eker ve o tohumlar yavaş yavaş filizlenir. Büyük emek ve uğraşlar neticesinde o tohumlar yeşerir ve olgunlaşmaya başlar. Bundan da anlaşılacağı gibi öğretmenlik mesleği öğrenci yetiştirme mesleğidir. Topluma yararlı bireyler yetiştirme amacı gütmektedir" (Okul öncesi öğretmenliği öğretmen adayı, çiftçi metaforu).

"Bir heykeltıraşın eline ilk önce ana madde-örneğin mermer- gelir. Kaba parçalar halindedir ve şekil verilip hataların düzeltilmesi gerekir. Mermere yapacağı en ufak bir vuruş dahi geri dönüşü olmayan ama daha fazla yontularak düzeltilir belki- izler ve şekiller bırakır. Mermer onun yeteneğine ve onu kullanma becerisine göre şekil alır. Ortaya çıkan sonuç güzel veya kötü olabilir. Ancak oluşan şekil nasıl olursa olsun geri dönüşü yoktur. Tıpkı bir öğretmenin elinde şekil alan bir öğrenci gibi" (Sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen adayı, heykeltıraş metaforu).

Öğretmen adayları tarafından oluşturulan 117 metafor, öğretmenlik mesleğinin yol gösterici özelliği olduğunu göstermektedir. Bu metaforlar Tablo 5'te gösterilmiştir. Tablo 5'e göre, yol gösterici öğretmen kategorisi altında toplanan metaforların 16'sı rehber, 7'si anne, 7'si anne-baba, 5'i fener, 5'i yaşam, 4'ü mum, 3'ü bahçıvan ve 2'si lider metaforudur.

Tablo 5: Yol Gösterici Öğretmen Kategorisi

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Aile	4	Fener	5	Mum	4
Anahtar	1	Futbol	1	Ön teker	1
Anne	7	Gelecek	1	Peygamber	2
Anne-baba	7	Gözlük	1	Pusula	7
Arkadaş	1	Güneş	2	Rehber	16
Aşk	1	Halife	1	Sadakat	1
Ay	1	Hazine	1	Silgi	1
Ayna	1	Işık	8	Sosyal sigorta	1
Baba	1	Kahraman	1	Su	1
Bahçıvan	3	Kandil	1	Teknik direktör	2
Beyaz eşya	1	Kaptan	1	Üstün bir kişi	1
Binanın temeli	1	Kardelen	1	Yarış pisti	1
Ceylan	1	Kutsal bir varlık	2	Yaşam	5
Çoban	2	Lamba	1	Yaşam koçu	1
Deniz feneri	1	Lider	2	Yıldız	1
Dost	1	Makine	2	Yol haritası	1
Duyu organı	1	Melek	1	Yönetmen	1
El feneri	1	Meşale	2		
				Toplam	117

Öğretmen adayları tarafından oluşturulan bu metaforların, öğretmenlik mesleğinin genel özelliklerinden olan rehber olma, yol gösterme, liderlik etme, yaşama hazırlama gibi durumlara uyumluluk gösterdiği söylenebilir. Öğretmen adaylarının bu konudaki görüşlerinden bir kısmı aşağıdaki gibidir:

“Hayat öyle zorlu bir yoldur ki yola çıkmadan önce yürümeyi öğrenmek gerekir. Öğretmede bu zorlu yolda zorlu hayatta en temel gereksinim olan yürümeyi yani eğitimin kazandırılmasında en temel etkidir. Bunu büyük bir özveri ve emekle yapan başka bir insan yoktur. Bireyi hayata hazırlayan ona yol gösteren yeteneklerini ortaya çıkararak öğretmendir. Hayatımızın şekillenmesinde en önemli yapı taşıdır” (Sınıf öğretmenliği öğretmen adayı, rehber metaforu).

“Tüm karanlıkları aydınlatmada yetkin kişidir. Meslekler arasında en güzeli olması da bundan kaynaklanıyor olsa gerek. Toplumun geleceği çocukların yararlı birer birey olmaları cahilliğin ortadan kalkmasında başrolde. Yalnız çocuklarda değil çevresinde olan herkesi bilgilendirmede de etkin olduğu için ışık kaynağına benzetmede kesinlikle haklı olduğumu görüyorum” (Fen bilgisi öğretmenliği öğretmen adayı, fener metaforu).

“Öğrenciler karanlık bir kutu gibidirler. Aydınlanmaya muhtaçtır. Öğretmenin amacı ya da en azından benim amacım bir aydınlatıcı olmaktır. Mum gibi dedim çünkü mumu aydınlık bir ortama koyduğumuzda hiçbir yararı olmayacak sadece eriyecektir. Ama karanlık bir odaya koyduğumuzda sırf etrafı aydınlatmak uğruna erir erir erir. Benim amacım karanlıktan kurtulmuş aydınlık gençler yetiştirmek, bir aydınlatıcı olmak” (Okulöncesi öğretmenliği öğretmen adayı, mum metaforu).

“Hayat bize çok şey öğretir. Bize ders verir. Bizlere neyin doğru neyin yanlış olduğunu gösterir. Öğretmenlikte aynen böyledir” (Sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen adayı, yaşam metaforu).

“Sonsuz bir derinliği ve enginliği olan karanlık denizleri aydınlatmada kullanılan bir deniz feneri gibidir. Karanlık hale gelmiş veya karanlık olmaya elverişli engin denizlerin aydınlatılmasında ve kendi kendilerinin aydınlıklarının farkındalığını sağlamada etkili bir araçtır. Evet araçtır çünkü kendinden çok o engin denizleri düşünür. Evet araçtır çünkü ona kendi enginliğini ve aydınlığını gösterir. Evet araçtır çünkü ona aydınlığını ve güzelliğini kendisinin öğrenmesi gerektiğini öğretir. Öğretmenlik beni öğrencileri için yok etmez. Aydınlanmayı sadece onları aydınlatmak için kullanmaktır” (Sınıf öğretmenliği öğretmen adayı, deniz feneri metaforu).

Öğretmen adayları, öğretmeni bilgi kaynağı olarak görmektedir. Bu kategori altında toplanan 57 metafor Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Bilgi Kaynağı Olan Öğretmen Kategorisi

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Ağaç	4	Çoban	1	Okyanus	1
Aile	1	Diş doktoru	1	Projeksiyon	1
Anayasanın ilk üç maddesi	1	Dünya	1	Pusula	1
Anne	2	Eğitmen	1	Rehber	1
Anne-baba	7	Gelecek	1	Sahabe	1
Arı	2	Güneş	1	Sevgi	1
Aslan	1	Hazine	1	Sözlük	1
Ay	1	Işık	2	Tarla	1
Bahçıvan	2	İnternet	1	Tükenmez kalem	1
Bekçi	1	Kitap	4	Vitamin	1
Bilgi kaynağı	1	Kültür aktarıcısı	1	Yağmur	1
Bilgisayar	4	Küp	1		
Bozuk plak	1	Kütüphane	2		
				Toplam	57

Tablo 6’da, öğretmen adaylarının bilgi kaynağı olan öğretmen kategorisi altında oluşturdukları metaforlar görülmektedir. Bu metaforların 7’si anne-baba, 4’ü kitap, 4’ü bilgisayar, 4’ü ağaç, 2’si bahçıvan ve 2’si anne metaforudur.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini, öğretici özelliği olan ve bilgiye nasıl ulaşılacağını gösteren kaynak olgu olarak gördükleri söylenebilir. Öğretmen adaylarının bu konudaki görüşlerinden bazıları şöyledir:

“İhtiyacımız olan her türlü bilgiye öğretmenlerimizden ulaşabiliriz. Onlar da tıpkı bilgisayar gibi karşılık beklemeden bizi bilgilendirirler. Nasıl ki bilgisayara soru sorduğumuzda bize birçok seçenek sunuyorsa öğretmenlik de öyle bir şeydir” (Fen bilgisi öğretmenliği öğretmen adayı, bilgisayar metaforu).

“Kitap okuma karşılıksız bilgi, emek, beceri, deneyim kazandırır. Bir öğretilme de öğrencilerine vereceği emeği karşılıksız sunar. Öğretmenin vereceği değer hiçbir şeyle paha biçilemez. Verdiği bilgi, harcadığı emek, kazandırdığı beceri bizi adeta hayata hazırlar. Basamak basamak tırmanabilmemiz için elimizden tutar. Kitap da öyle bir bilgi verir ki biz kitaba nasıl karşılığını veremiyorsak öğretmenlere de verebileceğimiz hiçbir karşılık yoktur. Kitabın canlanmış halidir adeta. Tek bir karşılık verebileceğimiz durum vardır; o da öğrettiklerini kendi hayatımızda canlandırmak” (Sınıf öğretmenliği öğretmen adayı, kitap metaforu).

“Bir ağacın gölgesinden meyvesinden insanlar nasıl yararlanıyorsa,, insanlar da bir öğretmenin bilgisinden, düşüncesinden, görüşlerinden yararlanır” (İlköğretim matematik öğretmenliği öğretmen adayı, ağaç metaforu).

“Öğretmenler bize vereceği bilgilerle bizi ısıtırlar” (Sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen metaforu, güneş metaforu).

Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin oluşturduğu 25 metafor statüsü olmayan öğretmen kategorisi altında toplanmıştır. Bu metaforlar, Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Statüsü Olmayan Öğretmen Kategorisi

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Arkadaş	1	Emekliliğini bekleyen Süpermen	1	Odun	1
Anne-baba	1	İşkence gören kişi	1	Özveri	1
Asgari ücretli	1	Kasetçalar	1	Papatya	1
Bukalemun	1	Keşke	1	Para kazanma aracı	1
Çiçek	1	Köle	1	Statüsüz bir insan	2
Davul sesi	1	Kurban	1	Urfa isotu	1
Değersiz eşya	1	Melek	1	Yolcu	1
Dizi	1	Memur	1	Yan gelip yatan bir insan	1
Toplam					25

Tablo 7’de görüldüğü gibi statüsü olmayan öğretmen kategorisi altında oluşturulan metaforların 2’si statüsüz bir insan, 1’i asgari ücretli, 1’i yan gelip yatan insan, 1’i Urfa isotu, 1’i ise emekliliğini bekleyen Süpermen’dir.

Çoğu öğretmen adayının metaforlar yoluyla, öğretmen kavramına olumlu anlamlar yüklemesine rağmen, bazı öğretmen adaylarının öğretmen kavramına olumsuz anlamlar yüklemesi, bu öğretmen adaylarının, toplumun öğretmen kavramına bakış açısından etkilendiğini göstermektedir. Bu konuda öğretmen adayları aşağıdaki görüşleri ileri sürmüştür:

“Aşık olunması gereken bir meslek olduğuna adım gibi eminim ama; toplum içinde rağbet görmediği ve statü bakımından yeri iyi olmadığı için bizdeki algısı da bu olumsuzlar kazanında eriyip gidiyor ve hatta buharlaşıp uçuyor. Bu yüzden öğretmenlik bizdeki sevgisini yitirmiş bir meslektir” (Sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen metaforu, statüsüz bir insan metaforu).

“Bugün öğretmenlerin halini görüyoruz, içler acısı ve eminim ki birçok öğrenci öğretmenlik okuyor diye geleceğe umutla bakmıyordur. Aksine büyük bir telaşla bakıyoruz. Demek istediğim insanın karizmasını statüsü belirliyor ki statüsü öğretmen olan hiçbir insan karizmatik olamıyor” (Fen bilgisi öğretmenliği öğretmen adayı, asgari ücretli metaforu).

“Öğretmenlik Türkiye şartlarında kölelikten başka bir şey değildir. Benim için mesela sistemin kendilerine göre düzenlenmesi, öğretmenin ikinci sınıf muamele görmesi belki de benim öğretmenliği sevmeyişimin nedenidir. Ben öğretmenlik yapmayı sevmiyorum. Ama öğretmenliği seviyorum. Türkiye şartlarında öğretmen olmak istemem” (Sınıf öğretmenliği öğretmen adayı, köle metaforu).

“Seven kişi için bir lezzet, sevmeyen için bir işkencedir. Öğretmenlik böyle bir şeydir” (Okulöncesi öğretmenliği öğretmen adayı, urfa isotu metaforu).

“Öğretmenliğin odundan farkı yoktur. Devletin verdiği parayla yaşar ve sıradan bir insandır” (İlköğretim matematik öğretmenliği öğretmen adayı, odun metaforu).

Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin oluşturduğu 20 metafor, esnek öğretmen kategorisi altında toplanmıştır. Bu metaforlar, Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8: Esnek Öğretmen Kategorisi

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Ağaç	3	Bukalemun	1	Robot	1
Aile	4	Çoban	1	Sevgi	1
Altın bir beyin	1	Kutsal bir varlık	1	Su	2
Anne-baba	4	Menderes	1		
Toplam					20

Tablo 8’e göre esnek öğretmen kategorisi altında toplanan metaforların 4’ü aile, 4’ü anne-baba, 3’ü ağaç ve 2’si su metaforudur.

Öğretmen adaylarının öğretmen kavramını, anne-baba, aile, ağaç gibi metaforlarla özdeşleştirmeleri, onların öğretmenleri anlayışlı ve esnek kişiler olarak algıladığını düşündürmektedir. Bu konuda, öğretmen adayları şu görüşleri ifade etmiştir:

“Öğrencilere her zaman öğretim verilmez. Yeri geldi mi öğretim bırakılır eğitime geçilir. Öğrencileri eğitirsiniz; ama öğretimden de vazgeçilemez. Çünkü öğrencileri yeri geldi mi eğitiriz onlara hayatı tanımalarına yardımcı oluruz tabi yeni şeyler de öğreterek daha sağlam bireylerin yetişmesine katkıda bulunuruz. Öğretmenlik deyince insan her şeyin katkısı olan onu hayat hazırlar bir anlamda hayatı tanımaya olanak sağlar” (Sınıf öğretmenliği öğretmen adayı, anne-baba metaforu).

“Bir ağaç düşünün ki nasıl toprağa kök salıp boy verir ve hiçbir zaman yenilenmekten geri kalmaz, öğretmenlik de tıpkı ağaç gibi yeni meyveleri verebilmek için kendini yenileyip durur. Bir öğretmen adayı olarak kendimi öyle görmek istiyorum en azından. Ben bir ağaç olmalıyım ve nasıl ki bir ağaç topraktan yağımurdan aldığı tüm mineralleri dalında meyveler oluşması için kullanıyorsa biriktirdiğim tüm bilgi ve tecrübelerimi canım öğrencilerimin hayata farklı bakış açıları oluşturmaları için kullanacağım” (Fen bilgisi öğretmenliği öğretmen adayı, ağaç metaforu).

“Girdiği her ortama ayak uydurmalıdır. Sürekli kendini yenilemeli ve geliştirmelidir. Girdiği ortamlarda söz sahibi olmalı ve aynı zamanda yol göstermelidir” (Sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen metaforu, bukalemun metaforu).

“Öğretmen tek tip insan topluluğuna hitap etmez. Öyle öğrenciler çıkar ki karşısına ne yapacağını şaşırır bazen. İşte öğretmen olan kişi ne yapacağını şaşırmaz. Su gibi bulunduğu kabın şeklini alır ve buna göre davranır” (Okulöncesi öğretmenliği öğretmen adayı, su metaforu).

Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin oluşturduğu 20 metafor, model olan öğretmen kategorisi altında toplanmıştır. Bu metaforlar, Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9: Model Olan Öğretmen Kategorisi

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Anne	1	Çiçek	1	Kanal	1
Anne-baba	2	Çiftçi	1	Mimar	1
Aşk	1	Fotoğraf	1	Öğrenci	1
Ayna	3	Heykeltıraş	1	Örnek	1
Bitki	1	Kahraman	1	Rehber	3
Toplam					20

Tablo 9’da, model olan öğretmen kategorisi altında toplanan metaforların 3’ünün ayna, 3’ünün rehber ve 2’sinin anne-baba metaforu olduğu görülmektedir.

Bu metaforlardan yola çıkılarak, öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğinin gerek sınıf içi gerekse sınıf dışı özelliklerinden olan model olma özelliğini göz önünde bulundurduğu söylenebilir. Öğretmen adaylarının model olma konusundaki görüşlerinden bir kısmı aşağıda verilmiştir:

“Gerçekten zamanla anladım ki ben aynaya her baktığımda aslında ben öğretmenime bakıyordum. Duruşum, kişiliğim her şeyimle biraz o vardı. Ve zamanla anladım ki ben onun peşinden hiç ayrılmamışım sürekli arkasından giden bir gölgesiymişim” (Fen bilgisi öğretmenliği öğretmen adayı, ayna metaforu).

“Bizler sadece okuma yazma öğrenmiyoruz onlardan. Onlar bizim hayatımızda en çok etkilendiğimiz örnek aldığımız kişilerdir. Hayatımızda günlük yaşantımızın neredeyse yarısını onlarla geçiriyoruz. Onlar bizi her alanda yetiştiriyorlar. Doğruluğu, dürüstlüğü, en güzel davranışları onlardan öğreniyoruz. O yüzden hayatımızdaki en önemli yere sahipler” (Sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen metaforu, rehber metaforu).

“Birçok çocuğun kahramanı bir öğretmen olmuştur. Hepimizin hayatında bir öğretmenin unutamadığımız, çok özel bir yeri vardır. O öğretmeni hayatımızın sonuna dek unutamayız. Liseye geldiğimizde artık kahramanlık kavramından çok idol’dür öğretmenlerimiz bize. Çünkü kahramanlık, hayranlık, gerçeğe yaklaşmış, o gerçeği de kendimize yaklaştırmıştır. Bir insanı değiştirir kısaca öğretmen, sonra o insandan bir aile, o aileden de bir toplum oluşturur. Öğretmen o toplumun kurucusudur” (Sınıf öğretmenliği öğretmen adayı, kahraman metaforu).

Öğretmen adaylarının öğretmen kavramını kutsal olarak algıladıklarına dair 14 metafor bulunmaktadır. Bu metaforlar Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 10: Kutsal Bir İş Yapan Öğretmen Kategorisi

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Aile	1	Kutsal bir varlık	2	Şüpheli paket	1
Anne	2	Melek	1	Yaşam	1
Kağıt	1	Özveri	2	Yeni doğan bebek	1
Kapı	1	Sabır	1		
Toplam					14

Tablo 10’da görüldüğü gibi öğretmen adaylarının kutsal bir iş yapan öğretmen kategorisi altında oluşturduğu metaforların 2’si anne, 2’si kutsal bir varlık ve yine 2’si özveri metaforudur. Bununla birlikte öğretmen kavramının, yeni doğan bebek, sabır ve kapı gibi metaforlarla da tanımlandığı görülmektedir.

Toplum olarak öğretmenlik mesleği kutsal ve özveri gerektiren bir meslek olarak kabul edilmektedir. Öğretmen adaylarının da toplum gibi düşündüğü ve öğretmenliği kutsal bir meslek olarak algıladığı söylenebilir. Bu konuda öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda açıklanmıştır:

“Benim hayatım boyunca en büyük hayallerim arasında öğretmen olmak. Benim için öğretmenlik tapılacak kadar çok istediğim, çok özel bir meslek zaten bunun için buradayım ve gerçekten tam anlamıyla isteyerek seçtim öğretmenliği. Şimdi tek amacım hayalimi gerçekleştirmek yani bu alanda en iyi olup kendimi geliştirmek” (Sınıf öğretmenliği öğretmen adayı, kutsal bir varlık metaforu).

“Öğretmen bomba sanılıp fünüye ile patlatılmak üzere olan şüpheli paket gibidir. Oysa öğretmenlikten daha çok önem verdiğimiz doktoru da, avukatı da, mimarı da yetiştiren öğretmendir. Bunun içindir ki öğretmene değer vermemek aptallık ve nankörlüktür” (Fen bilgisi öğretmenliği öğretmen adayı, şüpheli paket metaforu).

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin oluşturduğu metaforların belirlenmesine yönelik yapılan bu araştırmada ortaya çıkan sonuçlar, iki önemli noktaya vurgu yapmaktadır.

İlk olarak, öğretmen adaylarının öğretmen kavramını, çok geniş bir metaforik algı ile algıladıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmen adayları öğretmen kavramını açıklarken “aile, anne, baba, bahçıvan, çiftçi, rehber, ışık, fener, kitap” gibi bilinen metaforların yanı sıra “asgari ücretli, anayasanın ilk üç maddesi, sosyal sigorta, cami, peygamber” gibi farklı metaforlar da kullanmıştır. Bu durum, “öğretmen” metaforunun bilinen bir ya da birkaç metaforla açıklanamayacağını göstermektedir. Nitekim diğer çalışmalarda (Cerit, 2008; Çelikten, 2006; Gillis ve Johnson, 2002; Oğuz, 2009, Patchen ve Crawford, 2011; Saban, 2008; Shaw ve Mahlios, 2008, Yob, 2003) da, metaforlar aracılığıyla öğretmen kavramına yüklenen anlamlar, bu araştırmadaki bulgularla örtüşmektedir. Yine en çok tekrar eden “anne-baba, aile, bahçıvan” metaforu Ocak ve Gündüz (2006) tarafından yapılan araştırma bulgusuyla örtüşmektedir. Bu bağlamda, öğretmen adaylarının yaşamlarında öğretmenlerin, ebeveynleri kadar etkili ve önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Bu durum, bireylerin, vakitlerinin önemli bir kısmını öğretmenleriyle geçirmelerinden ve informel olarak aileleriyle başlayan öğrenme süreçlerini, formel olarak, öğretmenleriyle devam ettirmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Bunların yanı sıra öğretmenlerin, birçok kişi için iyi bir rol model olması bu durumun nedenleri arasında gösterilebilir. Bilindiği gibi kültürümüzde ebeveynler yol gösterici, bilgi aktarıcı, karakter oluşturucu rollere sahiptir. Aynı zamanda otorite figürü olarak ta kabul edilmektedir. Benzer durumlar öğretmen için de geçerlidir. Toplumsal yapımızda öğretmenler otorite figürü ve rol model konumundadırlar. Rehber, yol gösteren, toplumu yeniden biçimlendiren, kültür aktarımında yardımcı olan özellikler öğretmene biçilen değerlerdir. Bu durum kültürün bir yansıması olarak karşımıza çıkmakta ve öğretmen adayları tarafından da kabul görmekte ve ifade edilmektedir.

İkinci olarak, öğretmen kavramının özelliklerine vurgunun yapıldığı kategorik sonuçlar dikkat çekmektedir. Öğretmenlerin sahip olduğu özellikleri içeren kategorik analizlerde öğretmen adaylarının açıklayıcı tanımlamalar yaptıkları görülmektedir. Araştırmada öğretmen adaylarının yazdıkları açıklamalardan elde edilen kategoriler 7 başlık altında toplanmıştır. “Şekillendirici öğretmen (%31,62), yol gösterici öğretmen (%31,62) ve bilginin kaynağı olan öğretmen (%15,41)” kategorileri en çok metaforun ilişkilendirildiği kategorilerdir. “Yol gösterici öğretmen” kategorisi Oxford ve diğerleri (1998:14), Seferoğlu, Korkmazgil ve Ölçü (2009) ile Mahlios ve Maxson (1998) tarafından yapılan araştırmaların bulgularıyla örtüşmektedir. Bilgi kaynağı olan öğretmen kategorisi, Saban, Koçbeker ve Saban (2006), Buaraphan (2010) ile Guerro ve Vilamil (2002) tarafından elde edilen “bilgi sağlayıcı öğretmen” kategorisiyle benzerlik göstermektedir. Bunun dışında, Nikitina ve Furuoka (2008) tarafından yapılan araştırmada elde edilen özverili öğretmen kategorisiyle bu çalışmada elde edilen “kutsal bir iş yapan öğretmen” kategorisinin benzerlik gösterdiği söylenebilir. Ancak bu kategorinin en az vurgulanan kategori olması, öğretmenlik mesleğinin kutsallık yönünün gittikçe daha az önemsenmesi ya da daha az gösterilmesiyle açıklanabilir. Nitekim bu durumu Ocak ve Gündüz (2006) tarafından yapılan araştırma verileri desteklemektedir. Araştırmada öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik kutsallık metaforları öğretmenlik meslek bilgisi dersini almadan önce % 37,8 iken aldıktan sonra % 8,3 olarak gözlemlenmiştir.

Öğretmen adayları tarafından oluşturulan bazı metaforlar “statüsü olmayan öğretmen” kategorisi altında toplanmıştır. Bu kategori, öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olarak algılanmadığına işaret etmektedir. Bu durumun nedenleri arasında, dünya genelinde entelektüel sermayedense, kapital sermayenin önem kazanması (Hammett, 2007), 1950’li yıllarda kalkınma sürecine giren Türkiye’de de, daha çok gelir getiren teknik elemanlığa yönelik mesleklerin önem kazanması ve devrimlerin bekçisi olan öğretmen imajının unutulması (Arslanoğlu, 1992) gösterilebilir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin sosyo-ekonomik durumlarının çok iyi olmaması (Celep, 2004) ve bu mesleğin yetkin olmayan kişiler tarafından da icra edilip (Ceylan, 2001), herkesin yapabileceği bir iş olarak yansıtılması da öğretmenlik mesleğinin saygınlığını düşürmüş, öğretmenlik mesleğine verilen değeri azaltmıştır. Oysa öğretmenlik mesleğine verilen değer, aynı zamanda bir ülkenin eğitime verdiği değer de bir göstergesidir (Fwu ve Wang, 2002). Dolayısıyla bu bulgunun ülkemizde eğitime verilen değeri de yansıttığı ve çözülmesi gereken bir probleme işaret ettiği düşünülmektedir.

Bu çalışmadan elde edilen kategorilerden biri de “model olan öğretmen” kategorisidir. Bu kategorinin ortaya çıkmasında, öğretmen adaylarının, geçmiş yıllarda bir öğretmenin mesleki yeterliklerini, davranışlarını, eğilimlerini, değerlerini ve dünya görüşlerini model alması (Erciyeş, 2006:120; Eskicumalı, 2011; Yaşar, 2008:187) etkili olmuş olabilir.

Öğretmenlerin sahip olması gereken esneklik özelliği de, bu çalışmada karşımıza “esnek öğretmen” kategorisi ile çıkmaktadır. Bu özellik, eğitim öğretim ortamlarının bireysel farklılıklara göre düzenlenmesi (Kuzgun ve Deryakulu, 2006), plan ve programların öğrenci gereksinimlerine göre hazırlanması (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005), öğrencilere yenilikçi ve ilginç eğitim-öğretim ortamlarının sunulması (Goode, Willis, Wolf ve Harris, 2007) ve öğretmenlerin yeni durumlara uyum sağlayabilmesi açısından oldukça önemlidir (Erden, 2005).

Sonuç olarak, metaforlar öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin sahip oldukları algıları anlamada, açığa çıkarmada ve açıklamada güçlü birer araştırma aracı olarak kullanılabilir. Bu nedenle gelecekte, öğretmen adaylarının eğitimle ilgili bilgi, beceri ve yeterlikleri arttıkça, onlardan farklı eğitsel kavram ya da olgularla ilgili metaforlar geliştirmeleri istenebilir. Böylece öğretmen adaylarının metafor kavramını anlamaları, içselleştirmeleri ve bunu mesleki yaşamlarında kullanmaları ve sorunların çözümünde birer araç olarak görmeleri sağlanabilir. Ayrıca son sınıf öğretmen adayları ile birinci sınıf öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarında farklılıklar olup olmadığına yönelik araştırmalar yapılabilir. Öğretmen adaylarının öğretmen algısının daha olumlu olması için öğretmenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi gerektiği söylenebilir. Çünkü öğretmenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi, öğretmenlik mesleğinin prestijini arttırabilir.

Kaynaklar

- Afacan, Ö. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının “fen” ve “fen ve teknoloji öğretmeni” kavramlarına yönelik metafor durumları. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6 (1), 1242-1254.
- Arslanoğlu, İ. (1992). *Öğretmenin sosyal statüsü ve ekonomik durumu*. <http://w3.gazi.edu.tr/~iarslan/ogretmeninstatusu.pdf> adresinden 02 Nisan 2009 tarihinde alınmıştır.
- Aydın, F. (2011). Üniversite öğrencilerinin “çevre” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 26,25-44.

- Buaraphan, K. (2011). Metaphorical roots of beliefs about teaching and learning science and their modifications in the standard-based science teacher preparation programme. *International Journal of Science Education*, 33(11), 1571-1595.
- Cameron, L. (1996). Discourse context and the development of metaphor in children. *Current Issues in Language and Society*, 3 (1), 49-64.
- Celep, C. (2004). Meslek olarak öğretmenlik. Editör C. Celep, *Meslek olarak öğretmenlik* (pp. 23-49). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (4), 693-712.
- Ceylan, D. (2001). *Öğretmenlik mesleğinde iş güçlüğü ve iş tatminsizliği*.
www.mufettisler.net/makale/is%20guclugu%20ve%20is%20tatminsizligi.doc adresinden 02 Nisan 2009 tarihinde alınmıştır.
- Çetin, M. ve Evcim, U. (2009). Örgütsel kültürün algılanmasında metaforların rolü. *İletişim Fakültesi Dergisi*, (28), 185-220.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve öğretmen metaforları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 1-7.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Erciyeş, G. (2006). Bir meslek olarak öğretmenlik. Editör M. Yılmaz, *Eğitim bilimine giriş* (pp. 119-156). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Erden, M. (2005). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Eskicumalı, A. (2011). Eğitimin temel kavramları. Y. Özden ve S. Turan, (Eds.), *Eğitim bilimine giriş* içinde (1-22). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Forceville, C. (2002). The identification of target and source in pictorial metaphors. *Journal of Pragmatics*, 34, 1-14.
- Fwu, B. J. ve Wang, H. H. (2002). The social status of teachers in Taiwan. *Comparative Education*, 38(2), 211-224.
- Geçit, Y. ve Gençer, G. (2011). Sınıf öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin coğrafya algılarının metafor yoluyla belirlenmesi (Rize Üniversitesi örneği). *Marmara Coğrafya Dergisi*, (23), 1-19.
- Gillis, C. ve Johnson, C. L. (2002). Metaphor as renewal: re-imagining our professional selves. *The English Journal*, 91 (6), 37-43.
- Goode, S., Willis, R. A., Wolf, J. R. ve Harris, A. L. (2007). Enhancing IS education with flexible teaching and learning. *Journal of Information Systems Education*, 18(3), 297-302.
- Guerrero, M. C. M. ve Villamil, O. S. (2002). Metaphorical conceptualizations of ESL teaching and learning. *Language Teaching Research*, 6 (2), 95-120.
- Güven, B. ve Güven, S. (2009). İlköğretim öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde metafor oluşturma becerilerine ilişkin nicel bir inceleme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17 (2), 503-512.
- Hammett, D. (2007). Disrespecting teacher: The decline in social standing of teachers in Cape Town, South Africa. *International Journal of Educational Development*, 28(3), 340-347.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (1980). Metaphors we live by. Editor J. O'Brien, *The production of reality: Essays and readings on social interaction* (pp.103-115). Chicago, IL: The University Of Chicago Press.
- Levine, P. M. (2005). Metaphors and images of classrooms. *Kappa Delta Pi Record*, 41 (4), 172-175.
- Mahlis, M. ve Maxson, M. (1998). Metaphors as structures for elementary and secondary preservice teachers' thinking. *International Journal of Educational Research*, 29, 227-240.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Nikitina, L. ve Furuoka, F. (2008). "A language teacher is like...": examining Malaysian students' perceptions of language teachers through metaphor analysis. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 5 (2), 192-205.
- Ocak, G. ve Gündüz, M. (2006). Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giriş dersini almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (2), 293-310.
- Oflaz, G. (2011). İlköğretim öğrencilerinin 'matematik' ve 'matematik öğretmeni' kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *II. Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler ve Etkileri Konferansına Sunulmuş Bildiri*.

- Oğuz, A. (2009). Öğretmen adaylarına göre orta öğretim öğretmenlerini temsil eden metaforlar. *Milli Eğitim Dergisi*, (182), 36-56.
- Oxford, R. L., Tomlinson, S. Barcelos, A., Harrington, C., Lavine, R. Z., Saleh, A. ve Longhini, A. (1998). Clashing metaphors about classroom teachers: toward a systematic typology for the language teaching field. *System*, 26, 3-50.
- Palmquist, R. A. (2001). Cognitive style and users' metaphors for the web: an exploratory study. *The Journal of Academic Librarianship*, 27 (1), 24-32.
- Patchen, T. ve Crawford, T. (2011). From gardeners to tour guides: The epistemological struggle revealed in teacher-generated metaphors of teaching. *Journal of Teacher Education*, 62(3), 286-298.
- Saban, A. (2008a). İlköğretim I. kademe öğretmen ve öğrencilerinin bilgi kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *İlköğretim Online*, 7 (2), 421-455.
- Saban, A. (2008b). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (55), 459-496.
- Saban, A., Koçbeker, B. N. ve Saban, A. (2006). An investigation of the concept of teacher among prospective teachers through metaphor analysis. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 6 (2), 509-522.
- Seferoğlu, G., Korkmazgil, S. ve Ölçü, Z. (2009). Gaining insights into teachers' ways of thinking via metaphors. *Educational Studies*, 35(3), 323-335.
- Semerci, Ç. (2007). "Program geliştirme" kavramına ilişkin metaforlarla yeni ilköğretim programlarına farklı bir bakış. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31 (1), 139-154.
- Shaw, D. M. ve Mahlios, M. (2008). Pre-service teachers' metaphors of teaching and literacy. *Reading Psychology*, 29(1), 31-60.
- Strauss, A., & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research: Grounded theory procedures and techniques*. Newbury Park, CA: Sage Publications, Inc.
- Taşdemir, A. ve Taşdemir, M. (2011). Öğretmenlik ve öğretim süreci üzerine öğretmen metaforları. *II. Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler ve Etkileri Konferansına Sunulmuş Bildiri*.
- Ünal, A. ve Ünal, E. (2010). Öğretmen ve öğrencilerin rehber öğretmeni algılamalarına ilişkin bir durum çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (2), 919-945.
- Yaşar, Ş. (2008). Öğretmenlik mesleği ve öğretmenin nitelikleri. Editor M. Gültekin, *Eğitim bilimine giriş içinde* (179-197). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Nitel araştırma yöntemleri* (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Yıldırım, K. (2010). Nitel araştırmalarda niteliği artırma. *İlköğretim Online*, 9 (1), 79-92.
- Yob, I. M. (2003). Thinking constructively with metaphors. *Studies in Philosophy and Education*, 22, 127-138.
- Zhao, H., Coombs, S. ve Zhou, X. (2009). Developing professional knowledge about teachers through metaphor research: facilitating a process of change. *Teacher Development*, 14 (3), 381-395.
- Wolcott, H., F. (1994). *Transforming qualitative data: Description, analysis and interpretation*. California: Sage Publications Inc.

Extended Abstract

The word *metaphor* stems from the Greek *metapherein*—*meta* which means "to change" and *pherein* which means "to bear." (Levine, 2005). According to Palmquist (2001) metaphor, a linguistic device that links two objects or concepts is usually considered to be a figurative language construct through which speakers and writers relate two dissimilar ideas to create a dramatic transfer or comparison from one domain of experience to another. Guerro and Vallamil (2002) argue that metaphors can be used for their ability to capture complex constructs in the field and their utility as vehicles for reflection and consciousness. There are two basic domains in a metaphor. One of these is target domain and the other is source domain (Forceville, 2002:2). Whereas target domain is the domain desired to be explained and the unknown domain for an individual; source domain is the domain that we utilize its same characteristics with target domain. Source domain functions as a filter to understand and explain subject of metaphor in a different perspective (Saban, 2008b:461). One of the aims of using metaphors is to express how a concept or a phenomenon is perceived (Aydın, 2011:26). Recently, a concept among the concepts tried to be explained via metaphors is the teacher concept. In our country, legal position of the teaching profession has been composed in 43rd article of Basic Law of National Education No: 1739. In this article, teaching profession is described as a special and expertise profession taking on government's educational, instructional and managerial services. However we need studies about how this profession perceived practically. Because everybody has teachers by whom they had been impressed. These teachers have left

their impresses on us with their personalities, behaviors, lecturing styles and other aspects. These impresses, our pedagogical knowledge, and our relationship with literature shape our perceptions, values, beliefs, and principles about teaching profession (Erden, 1998:38; Gillis and Johnson, 2002:37-41). In addition, pre-service teachers' thoughts about teaching profession can help us to predict what kind of teachers that they want to be. In this sense it is important to examine pre-service teachers' perceptions about teachers in terms of displaying their attitudes towards this profession and correcting their misunderstandings about this profession (Oğuz, 2009:182; Mahlios and Maxson, 1998).

Purpose and Significance: The main purpose of this study is to determine teacher candidates' mental images about concept of teacher via metaphors. Metaphors used in this context can help us to identify individuals' experiences, attitudes, and perceptions about concept of teacher and where individuals localize themselves in this profession. This research is based on this fundamental requirement.

Method: This research was carried out by participating of 370 teacher candidates studying in Dicle University Ziya Gökalp Faculty of Education, Department of Primary Education, in 2011-2012 academic year. Participants were determined by criterion sampling. The basic criterion in this research is that participants should study first year of the program of teaching profession and take lesson about knowledge of teacher profession for the first time. A form consisting two parts was used to determine teacher candidates' metaphors about teachers. In first part, it is wanted them to complete the sentence of "A teacher is like....." for determining which metaphors they associate teachers. In second part, it is wanted them to complete the sentence of "Because....." for explaining the metaphor they associated with teachers. A combination of qualitative and quantitative methods was used to analyze the data.

Results: According to results of this study, teacher candidates used 141 metaphors to associate with teachers. They used metaphors of "parent (34), gardener (23), mother (21), guide (21), family (14), light (10), tree (9), statue (9), compass (8), farmer (7) and live (7)" at most. Metaphors created by teacher candidates were grouped under seven categories. These categories are "The teacher who is reshaping (%31,62), The teacher who is guiding (%31,62), The teacher who is an information source (%15,41), The teacher who is not prestigious (%6,76), The teacher who is flexible (%5,41), The teacher who is model (%5,41), The teacher who has got a holy profession (%3,78)".

Discussion and Conclusion: The results of this study, emphasizes two important points. Firstly, it has determined that teacher candidates have a wide metaphoric perception about teachers. Secondly, categorical results reflecting features of teaching profession draw attention. It is seen that teacher candidates make explanatory definitions in categorical analysis which include features of the teaching profession. There are seven categories created on the basis of teacher candidates' statements. As a result of this study we can say that metaphors can be used to understand, reveal and explain teacher candidates' perceptions about teachers as a powerful research tool.